

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้กิจกรรมการละครในการเรียนการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารดังนี้

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษา
2. ปรัชญาการศึกษาสาขาพัฒนานิยม
3. หลักสูตรสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
4. แผนการจัดการเรียนรู้
5. การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร
6. ทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
7. กิจกรรมการละคร
8. ความพึงพอใจ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยภายในประเทศ
2. งานวิจัยต่างประเทศ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษา

แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาที่สองที่ได้รับความนิยมมากคือ แนวคิดของ แครชเชน (Kreshen, 1987 : 35 - 40) ซึ่งได้กล่าวถึงสมมติฐานการเรียนรู้ภาษาที่สองไว้ 5 ประการ สรุปได้ดังนี้

1. สมมติฐานเกี่ยวกับการเรียนและการรู้ภาษา (The Acquisition-Learning Hypothesis) มีสาระสำคัญว่า กระบวนการเรียนรู้ภาษาที่สองของคนเรามี 2 แบบ คือการรู้ภาษา (Languages Acquisition) เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นเหมือนกับการเรียนรู้ภาษาแม่ เป็นการเรียนรู้ภาษาโดยไม่รู้ตัว (Subconscious) ผู้เรียนจะไม่ได้คิดว่ากำลังเรียนภาษาอยู่ เพราะมุ่งที่ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร และไม่เน้นเรื่องกฎเกณฑ์ของภาษา จึงมักไม่รู้ว่าได้เรียนกฎเกณฑ์

ของภาษาไปแล้วและเมื่อได้ยินภาษาผิดจะรู้สึกได้ แต่ไม่สามารถบอกได้ว่าผิดกฎข้อไหน ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่เป็นธรรมชาติและไม่เป็นทางการ ส่วนแบบที่สอง คือ การเรียนภาษา (Language Learning) เป็นการเรียนรู้อาณาภาษาแบบเป็นทางการในลักษณะที่รู้ตัว (Conscious) เรียนรู้กฎเกณฑ์ของภาษาเป็นหลัก ทำให้สามารถอธิบายกฎเกณฑ์ของภาษาได้ แต่ไม่มีการใช้ภาษาสื่อสารในชีวิตประจำวัน

2. สมมติฐานเกี่ยวกับขั้นตอนในการเรียนรู้อาณาภาษาตามธรรมชาติ (The Natural Order Hypothesis) มีสาระสำคัญว่า การรู้ภาษานั้นเป็นไปอย่างมีขั้นตอน ผู้เรียนจะเรียนรู้โครงสร้างบางอย่างก่อนโครงสร้างอื่นๆ เช่น เด็กจะเรียนรู้หน่วยคำประเภทพหูพจน์ /-s/ และที่แสดงกริยาที่กำลังดำเนินอยู่ /-ing/ ก่อนที่จะเรียนรู้หน่วยคำ /-s/ ที่แสดงความสอดคล้องระหว่างประธานและกริยาและการใช้ /'s/ ที่แสดงความเป็นเจ้าของ

3. สมมติฐานเกี่ยวกับกลไกทดสอบภาษา (The Monitor Hypothesis) มีสาระสำคัญว่า การรู้ภาษา และการเรียนภาษานำไปใช้ประโยชน์ได้ต่างกัน โดยที่การเรียนรู้อาณาภาษาจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาสื่อสารในชีวิตจริงได้อย่างคล่องแคล่ว ส่วนการเรียนภาษามีประโยชน์ช่วยในการตรวจสอบความถูกต้องของภาษาหรือทำหน้าที่เป็นกลไกทดสอบภาษา ในชีวิตประจำวันการเรียนภาษาซึ่งเป็นการเรียนกฎเกณฑ์นำไปใช้ประโยชน์ได้ไม่มากนัก เพราะมีเงื่อนไข 3 ประการ คือ ต้องใช้เวลาสำหรับการตรวจสอบทำให้พูดได้ช้า ต้องมุ่งความสนใจไปที่รูปแบบภาษาทำให้เนื้อหาที่จะพูดมีความสำคัญลดลงไป และต้องรู้กฎเกณฑ์ทางภาษาซึ่งมีอยู่มากมายจึงเป็นเรื่องที่ทำได้ยาก

4. สมมติฐานเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลทางภาษา (The Input Hypothesis) มีสาระสำคัญว่าข้อมูลทางภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอนต้องเป็นข้อมูล que ผู้เรียนสามารถเข้าใจได้ (Comprehensible Input) เป็นข้อมูลที่มีความหมาย มีเนื้อหาที่น่าสนใจและเกี่ยวข้องกับผู้เรียน โดยที่เนื้อหาของข้อมูลภาษาต้องมีความรู้หรือเพิ่มระดับความรู้ในลักษณะ $i+1$ ขึ้นไปเรื่อยๆ

5. สมมติฐานเกี่ยวกับการกรองทางจิตใจ (The Affective Filter Hypothesis) มีสาระสำคัญว่า ปัจจัยที่สำคัญมากประการหนึ่งที่มีผลต่อการเรียนรู้อาณาภาษาที่สอง คือ ปัจจัยด้านเจตคติ อาทิเช่น แรงจูงใจ ความวิตกกังวล ซึ่งเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมหรือขัดขวางการเรียนรู้อาณาภาษาของผู้เรียนได้ แม้ผู้เรียนจะได้รับข้อมูลที่เขาสามารถเข้าใจได้ก็ตาม

จากสมมติฐานทั้ง 5 ประการ สรุปได้ว่า การเรียนรู้อาณาภาษาที่สองนั้น มีการเรียนที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ การรู้ภาษาจะช่วยให้ผู้เรียนใช้ภาษาได้อย่างคล่องแคล่ว และ จะช่วยในการตรวจสอบความถูกต้องของภาษาแต่ยังมีปัจจัยอื่นที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้อาณาภาษาที่สอง คือ ข้อมูลทางภาษาที่ผู้เรียนสามารถเข้าใจได้ และเจตคติของผู้เรียน หมายถึงผู้เรียนควรมีความวิตกกังวลน้อย มีแรงจูงใจสูง นอกจากนี้เวลาที่ใช้ในการเรียนรู้ ความกดดันและวัยของผู้เรียน ฯลฯ เป็นส่วนประกอบที่สำคัญเช่นกัน

ยึดกิจกรรมเป็นสำคัญ (Child-Centered Curriculum or Activity-Centered Curriculum) เนื้อหาเป็นส่วนประกอบของหลักสูตรที่ทำให้เข้าใจตัวเอง สังคม และประเมินประสบการณ์ของตนเองให้ดีขึ้น เนื้อหาที่ได้รับความสนใจเป็นพิเศษ คือ สังคมศึกษาและวิชาการสื่อความหมายเพื่อประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (ภาษา) นอกจากนี้วิชาหรือเนื้อหาที่เกี่ยวกับสภาพและปัญหาต่างๆ ของสังคมก็จะได้รับการสนับสนุนให้จัดสอนในสถาบันการศึกษาด้วย

2.2.2 ครู ครูในปรัชญาสาขานี้ ทำหน้าที่คือ การเตรียม การแนะนำ และการให้คำปรึกษาเป็นหลักสำคัญ ครูอาจจะเป็นผู้รู้ แต่ไม่ควรไปกำหนดหรือกะเกณฑ์ (Dictate) ให้ผู้เรียนทำตามอย่างหรือควรเป็นผู้สนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ เข้าใจ และเห็นจริงด้วยตัวเอง

บทบาทที่สำคัญของครู คือ ครูจะต้องเป็นผู้กระตุ้น หนุน และหนี โดยในระยะแรกครูจะต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนได้สนใจด้วยตนเอง ได้ศึกษา เรียนรู้จากประสบการณ์ของตนเอง เมื่อผู้เรียนสนใจแล้ว ครูก็ต้องเป็นแรงหนุน คือ คอยให้คำปรึกษา ให้กำลังใจผู้เรียนอยู่เสมอ เมื่อผู้เรียนทำเองได้แล้ว ครูจึงควรจะหนีออกให้ผู้เรียนทำเอง เรียนรู้เอง คอยดูแลอยู่ห่างๆ

ลักษณะของครูตามปรัชญาสาขานี้จะต้องมีบุคลิกที่ดี เห็นอกเห็นใจและเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนรู้จักคิดแปลงและปรับปรุงสภาพห้องเรียนให้เหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียนและกิจกรรมในห้อง ครูจะต้องเป็นผู้วางแผน ประสานงานให้ผู้เรียนสนใจและร่วมมือกันทำงานมากกว่าครูทำเสียเอง อย่างไรก็ตาม ครูก็ยังมีควมรับผิดชอบอยู่และจะต้องดูแลความเรียบร้อยอยู่

2.2.3 ผู้เรียน ปรัชญาสาขานี้ให้ความสำคัญกับตัวผู้เรียนมาก เพราะถือว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีก็ต่อเมื่อผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงหรือลงมือทำด้วยตนเอง (Learning by Doing) ดังนั้นผู้เรียนจึงมีอิสระที่จะเลือกตัดสินใจด้วยตนเอง มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนและมีส่วนร่วมในการเลือกเนื้อหาและกิจกรรมที่ตนเองสนใจได้มากขึ้น เป็นการทำงานร่วมกัน (Participation) เพื่อให้การเรียนการสอนตรงตามความต้องการของผู้เรียนเหมาะสมตามความถนัดและความสามารถของผู้เรียนมากขึ้น

2.3 กระบวนการเรียนการสอน

กระบวนการเรียนการสอนตามปรัชญานี้ถือหลักว่า ผู้เรียนควรมีบทบาทด้วยตนเองให้มากที่สุด การเรียนควรเป็นเรื่องของการกระทำ (Doing) มากกว่า รู้ (Knowing) ผู้เรียนจะต้องกระตือรือร้นในการเรียนมากกว่าคอยแต่รับหรืออยู่เฉย ครูจะเป็นผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้รู้จักที่จะแก้ไขปัญหาของตนเองและของสังคมดังพอจะสรุปกระบวนการเรียนการสอนเป็นข้อๆได้ คือ

- (1) การเรียนการสอนเน้นที่ความสนใจและความถนัดของผู้เรียน
- (2) การเรียนการสอนควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน
- (3) ครูเป็นผู้จัดสิ่งแวดล้อมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง

ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้ รวมทั้งเข้าถึงองค์ความรู้ต่างๆ ใต้ง่ายและกว้างขึ้น และมีวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต

ภาษาต่างประเทศที่เป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ซึ่งกำหนดให้เรียนตลอดหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ ภาษาอังกฤษ ส่วนภาษาต่างประเทศอื่น เช่น ภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน จีน ญี่ปุ่น อาหรับ บาลี และภาษากลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน หรือภาษาอื่นๆ ให้อยู่ในดุลยพินิจของ สถานศึกษาที่จะจัดทำรายวิชาและจัดการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

สาระสำคัญในการเรียนภาษาต่างประเทศ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศ สื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพ และศึกษาต่อ ในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลก และสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลก ได้อย่างสร้างสรรค์ ประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้

1. **ภาษาเพื่อการสื่อสาร** การใช้ภาษาต่างประเทศในการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็น ดีความ นำเสนอข้อมูล ความคิดรวบยอดและความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล อย่างเหมาะสม

2. **ภาษาและวัฒนธรรม** การใช้ภาษาต่างประเทศตามวัฒนธรรมของเจ้าของ ภาษาความสัมพันธ์ ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของ ภาษา ภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับวัฒนธรรมไทย และนำไปใช้อย่างเหมาะสม

3. **ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น** การใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น เป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้และเปิดโลกทัศน์ของตน

4. **ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก** การใช้ภาษาต่างประเทศใน สถานการณ์ต่างๆ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ชุมชน และสังคมโลก เป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ ประกอบอาชีพ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสารมาตรฐาน ด 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจาก สื่อประเภทต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

มาตรฐาน ด 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงความรู้สึก และความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ด 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ โดยการพูดและการเขียน

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ด 2 .1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และนำไปใช้ได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ

มาตรฐาน ด 2 .2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ด 3 .1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ด 4 .1 ใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน และสังคม

มาตรฐาน ด 4 .2 ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

1. ปฏิบัติตามคำแนะนำในคู่มือการใช้งานต่างๆ คำชี้แจง คำอธิบาย และคำบรรยายที่ฟังและอ่าน อ่านออกเสียงข้อความ ข่าว ประกาศ โฆษณา บทร้อยกรอง และบทละครสั้น ถูกต้องตามหลักการอ่าน อธิบายและเขียนประโยคและข้อความสัมพันธ์กับสื่อที่ไม่ใช่เสียงรูปแบบต่างๆ ที่อ่าน รวมทั้งระบุและเขียนสื่อที่ไม่ใช่เสียงรูปแบบต่างๆ สัมพันธ์กับประโยค และข้อความที่ฟังหรืออ่าน จับใจความสำคัญ วิเคราะห์ความ สรุปความ ตีความ และแสดงความคิดเห็นจากการฟังและอ่านเรื่องที่เป็นสารคดีและบันเทิงคดี พร้อมทั้งให้เหตุผลและยกตัวอย่างประกอบ

2. สนทนาและเขียนโต้ตอบข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและเรื่องต่างๆ ใกล้เคียงตัวประสบการณ์ สถานการณ์ ข่าว/เหตุการณ์ ประเด็นที่อยู่ในความสนใจและสื่อสารอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม เลือกและใช้คำขอร้อง คำชี้แจง คำอธิบาย และให้คำแนะนำ พูดและเขียนแสดงความต้องการ เสนอและให้ความช่วยเหลือ ตอบรับและปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือในสถานการณ์จำลองหรือสถานการณ์จริงอย่างเหมาะสม พูดและเขียนเพื่อขอและให้ข้อมูล บรรยาย อธิบาย เปรียบเทียบ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง/ประเด็น/ข่าว/เหตุการณ์ที่ฟัง

และอ่านอย่างเหมาะสม พูดและเขียนบรรยายความรู้สึกและแสดงความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ กิจกรรม ประสบการณ์ และข่าว/เหตุการณ์อย่างมีเหตุผล

3. พูดและเขียนนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง/ประสบการณ์ ข่าว/เหตุการณ์ เรื่องและประเด็นต่างๆ ตามความสนใจ พูดและเขียนสรุปใจความสำคัญ แก่นสาระที่ได้จากการวิเคราะห์เรื่อง กิจกรรม ข่าว เหตุการณ์ และสถานการณ์ตามความสนใจ พูดและเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรม ประสบการณ์ และเหตุการณ์ ทั้งในท้องถิ่น สังคม และโลก พร้อมทั้งให้เหตุผลและยกตัวอย่างประกอบ

4. เลือกใช้ภาษา น้ำเสียง และกิริยาท่าทางเหมาะกับระดับของบุคคล เวลา โอกาสและสถานที่ตามมารยาทสังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา อธิบาย/อภิปรายวิถีชีวิต ความคิด ความเชื่อ และที่มาของขนบธรรมเนียมและประเพณีของเจ้าของภาษา เข้าร่วม แนะนำ และจัดกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรมอย่างเหมาะสม

5. อธิบาย/เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างโครงสร้างประโยค ข้อความ ส่วนวน คำพังเพย สุภาษิต และบทกลอนของภาษาต่างประเทศและภาษาไทย วิเคราะห์/อภิปรายความเหมือนและความแตกต่างระหว่างวิถีชีวิต ความเชื่อ และวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับของไทย และนำไปใช้อย่างมีเหตุผล

6. ค้นคว้า/สืบค้น บันทึก สรุป และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ และนำเสนอด้วยการพูดและการเขียน

7. ใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์จริง/สถานการณ์จำลองที่เกิดขึ้นในห้องเรียน สถานศึกษา ชุมชน และสังคม

8. ใช้ภาษาต่างประเทศในการสืบค้น/ค้นคว้า รวบรวม วิเคราะห์ และสรุปความรู้/ข้อมูลต่างๆ จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ เผยแพร่/ประชาสัมพันธ์ ข้อมูล ข่าวสาร ของโรงเรียน ชุมชน และท้องถิ่น/ประเทศชาติ เป็นภาษาต่างประเทศ

9. มีทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ (เน้นการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน) สื่อสารตามหัวเรื่องเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เวลาว่างและนันทนาการ สุขภาพและสวัสดิการ การซื้อ-ขาย ลมฟ้าอากาศ การศึกษา และอาชีพ การเดินทางท่องเที่ยว การบริการ สถานที่ ภาษา และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภายใต้วงคำศัพท์ประมาณ 3,600-3,750 คำ (คำศัพท์ที่มีระดับการใช้แตกต่างกัน) ใช้ประโยคผสมและประโยคซับซ้อนสื่อความหมายตามบริบทต่างๆ ในการสนทนา ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

จากหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่กล่าวมา สรุปได้ว่า เป็นสาระที่มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษ สามารถใช้ภาษาอังกฤษ สื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ แสวงหาความรู้ ประกอบ

อาชีพ และศึกษาต่อ ในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลก และสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสาระภาษาเพื่อการสื่อสาร ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ในการฟัง-พูด แลกเปลี่ยนข้อมูล ตีความ นำเสนอข้อมูล ข่าวสาร แสดงความรู้สึก ความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ รวมทั้งผู้เรียนยังสามารถใช้ภาษาอังกฤษ ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลได้อย่างเหมาะสมอีกด้วย

4. แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้หรือแผนการสอนเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับผู้สอนเพื่อใช้เป็นเครื่องนำทาง หรือวางแผนในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีเป้าหมายและส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพและตรงตามจุดประสงค์ของหลักสูตร

4.1 ความหมายของแผนการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (ม.ป.ป. : 2) ได้ให้ความหมายของแผนการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า แผนการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้ คือโครงการหรือแผนการที่จัดไว้เพื่อทำการสอนวิชาใดวิชาหนึ่ง เพื่อให้การสอนเกิดประสิทธิภาพ

สุวิทย์ มูลคำ (2549 : 58) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้คือแผนการเตรียมการสอนหรือการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบและจัดทำไว้เป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีการรวบรวมข้อมูลต่างๆมากำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

ในขณะที่อำนาจ เกาตระกูล (2553 : 78) กล่าวว่าแผนการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้ คือเข็มทิศช่วยชี้ทางให้การเรียนการสอนบรรลุสู่จุดหมายปลายทางที่กำหนดไว้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพสูงสุด

สรุปได้ว่าแผนการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้ คือแนวการดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและตรงตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

4.2 ประโยชน์ของแผนการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้

การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีจะทำให้ผู้สอนสามารถดำเนินกิจกรรมได้ตามขั้นตอนอย่างมีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดประโยชน์หลายประการ

ระวีวรรณ ศรีคร้ามครัน (2552 : 190 - 191) กล่าวถึงประโยชน์ของแผนการจัดการเรียนรู้ว่ามีประโยชน์ต่อผู้สอนดังต่อไปนี้

1. ช่วยให้ผู้สอนสามารถดำเนินกิจกรรมตามที่กำหนดไว้ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หรือมีทักษะตามจุดประสงค์
2. ช่วยให้ผู้สอนสามารถจัดลำดับความสำคัญและความต่อเนื่องของสาระเนื้อหาวิชาในบทเรียนได้อย่างเหมาะสม

3. ช่วยส่งเสริมให้ผู้สอนมีความมั่นใจ
4. ช่วยให้ผู้สอนสามารถเลือกใช้สื่อและอุปกรณ์ได้อย่างเหมาะสม
5. ช่วยให้ผู้สอนสามารถกำหนดการประเมินความรู้ของผู้เรียน

ส่วน อำนวยการ ภาควิชา (2553 : 79) กล่าวถึงประโยชน์ของแผนการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้สอนไว้ดังนี้

1. ทำให้ผู้สอนได้มีการศึกษาหลักสูตรรายวิชาที่ต้องสอนและมีการวิเคราะห์หลักสูตร ก่อนลงมือเขียนแผนการสอน
2. ทำให้ผู้สอนสามารถเลือกกิจกรรมให้ผู้เรียนปฏิบัติได้สอดคล้องและเหมาะสมกับจุดประสงค์

จากประโยชน์ของแผนการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้ข้างต้น จะเห็นว่าแผนการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้มีความสำคัญอย่างยิ่ง เป็นกระบวนการนำหลักสูตรไปใช้ในชั้นเรียนได้อย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.3 ส่วนประกอบของแผนการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้

สุวิทย์ มูลคำ (2549 : 63) กล่าวว่าแผนการจัดการเรียนรู้ควรประกอบด้วยส่วนประกอบสำคัญ 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ส่วนนำหรือหัวแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นส่วนประกอบที่แสดงให้เห็นภาพรวมของแผนฯว่าเป็นแผนฯในกลุ่มสาระการเรียนรู้ใด ใช้กับผู้เรียนระดับชั้นใด เรื่องอะไร ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมนานเท่าใด

ส่วนที่ 2 ตัวแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย

1. สาระ
2. มาตรฐานการเรียนรู้
3. มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น
4. ผลการเรียนรู้
5. สาระสำคัญ
6. จุดประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย
 - จุดประสงค์ปลายทาง
 - จุดประสงค์นำทาง
7. สาระการเรียนรู้/ เนื้อหา
8. กิจกรรม/กระบวนการเรียนรู้
9. สื่อ/นวัตกรรม/แหล่งเรียนรู้
10. การวัดและประเมินผล ประกอบด้วย
 - วิธีการประเมิน
 - เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

- เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน

ส่วนที่ 3 ท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย
บันทึกผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้
เอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้

จากการศึกษาส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ จะเห็นว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีส่วนประกอบที่บอกให้ทราบถึง วิชาที่สอน นักเรียนชั้นใด ใช้เวลาเท่าใด มีจุดประสงค์อย่างไร สอดคล้องกับหลักสูตรข้อใด มีเนื้อหาอะไรบ้าง จัดกิจกรรมอย่างไร วัดและประเมินผลด้วยวิธีไหน และมีเอกสารประกอบการสอนอะไรบ้าง ซึ่งผู้วิจัยได้นำส่วนประกอบเหล่านี้ไปปรับใช้ในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 2 โดยใช้กิจกรรมการละครเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้

5. การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

5.1 ความเป็นมา

การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching) พัฒนาขึ้นครั้งแรกในแถบอเมริกาเหนือและยุโรปในช่วงปี 1970 (ฐปทอง กว้างสวาสดี, 2549) ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าวมีผู้อพยพเป็นจำนวนมากในยุโรป สมาพันธ์ยุโรป (Council of Europe) จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาหลักสูตรการสอนภาษาที่สองที่เน้นหน้าที่ของภาษาและการสื่อความหมาย (Functional Notional Syllabus Design) เพื่อช่วยให้ผู้อพยพสามารถใช้ภาษาที่สองในการสื่อสารได้ ส่วนใน อเมริกาเหนือ ไฮมส์ (Hymes, 1978) เป็นคนคิดแนวการสอนนี้ขึ้นมาและใช้คำว่า “ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร” (Communicative Competence) ซึ่งหมายถึง ความสามารถในการปฏิสัมพันธ์ทางด้านสังคม (Social Interaction) โดยเฉพาะการพูดถือว่าเป็นความสามารถทางด้านภาษาที่สำคัญ ซึ่งการพูดอาจไม่ถูกหลักไวยากรณ์แต่สื่อความหมายได้ และเหมาะสมกับสถานการณ์ (Savignon, 1991)

เป้าหมายของการจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงระหว่างความรู้ทางภาษา (Linguistic Knowledge) ทักษะทางภาษา (Language Skill) และความสามารถในการสื่อสาร (Communicative Ability) หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างภาษาและนำความรู้นั้นมาใช้ประโยชน์เพื่อการสื่อสาร (Canale, & Swain, 1980 ; Widdowson, 1978)

5.2 องค์ประกอบของความสามารถด้านการสื่อสาร

คเนล และสเวน (Canale, & Swain, 1980) และเซวิกนอน (Savignon, 1991) ได้แยกองค์ประกอบของความสามารถในการสื่อสารไว้ 4 องค์ประกอบ ดังนี้

5.2.1 ความสามารถทางด้านไวยากรณ์หรือโครงสร้าง (Grammatical Competence) หมายถึง ความรู้ทางด้านภาษา ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ โครงสร้างของคำ ประโยค การสะกดและการออกเสียง

5.2.2 ความสามารถด้านสังคม (Socio-Linguistic Competence) หมายถึง การใช้คำและโครงสร้างประโยคได้เหมาะสมตามบริบทของสังคม เช่น การขอโทษ การขอบคุณ การถามทิศทางและข้อมูลต่างๆ และการใช้ประโยคคำสั่ง เป็นต้น

5.2.3 ความสามารถในการใช้ความสัมพันธ์ของเนื้อความ (Discourse Competence) หมายถึง ความสามารถในการเชื่อมระหว่างโครงสร้างภาษา (Grammatical Form) กับความหมาย (Meaning) ในการพูดและเขียนตามรูปแบบและสถานการณ์ที่แตกต่างกัน

5.2.4 ความสามารถในการใช้กลวิธีในการสื่อความหมาย (Strategic Competence) หมายถึง การใช้เทคนิคเพื่อให้การติดต่อสื่อสารประสบความสำเร็จโดยเฉพาะ การพูด ผู้พูดมีกลวิธีที่จะทำให้การสนทนาคล่องแคล่วมากขึ้น โดยการใช้ภาษาท่าทาง (Body Language) การขยายความโดยใช้คำศัพท์อื่นแทนคำที่ผู้พูดไม่รู้ เป็นต้น

5.3 บทบาทของผู้เรียน (Learner Role)

ริชาร์ด และ โรเจอร์ (Richards, & Rogers, 1995) อธิบายบทบาทของผู้เรียนว่า ผู้เรียนคือผู้ปรึกษา (Negotiator) การเรียนรู้เกิดจากการปรึกษาหารือในกลุ่มผู้เรียน โดยผู้สอนจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ จุดมุ่งหมายหลักในการทำกิจกรรมกลุ่ม คือเพื่อให้ผู้เรียนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รู้จักการให้พ้อๆกับการรับ

5.4 บทบาทของผู้สอน (Teacher Role)

ริชาร์ด และ โรเจอร์ (Richards, & Rogers, 1995) อธิบายบทบาทของผู้สอนว่า ผู้สอนมีบทบาทที่สำคัญ 3 บทบาท คือ ผู้ดำเนินการ (Organizer, Facilitator) มีหน้าที่เตรียมและดำเนินการจัดกิจกรรม ผู้แนะนำหรือแนะแนว (Guide) มีหน้าที่ให้คำแนะนำขั้นตอนและกิจกรรมต่างๆ และเป็นผู้วิจัยและผู้เรียน (Researcher, Learner) เรียนรู้พฤติกรรมและการเรียนของผู้เรียนแต่ละคน นอกจากนั้นผู้สอนอาจมีบทบาทอื่นๆ เช่น ผู้ให้คำปรึกษา (Counselor) ผู้จัดการกระบวนการกลุ่ม (Group Process Manager) ผู้สอนที่ใช้วิธีสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร เป็นผู้สอนที่เป็นศูนย์กลางน้อยที่สุด (Less Teacher Centered) มีหน้าที่ดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อการสื่อสาร และในช่วงที่ผู้เรียนทำกิจกรรมผู้สอนต้องกระตุ้นให้กำลังใจช่วยเหลือให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายและถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ เป็นการเชื่อมช่องว่างระหว่างความสามารถทางไวยากรณ์ และความสามารถทางด้านสื่อสารของผู้เรียน

5.5 บทบาทของสื่อการเรียนการสอน (Role of Instructional Material)

ริชาร์ดและโรเจอร์ (Richards, & Rogers, 1995) อธิบายบทบาทของสื่อการเรียนการสอนว่า การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารจำเป็นต้องใช้สื่อที่หลากหลาย เพราะสื่อมีความสำคัญต่อการเรียนที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กัน หรือการเรียนแบบร่วมมือและการฝึกใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร สื่อที่สำคัญ 3 ชนิด ดังนี้

5.5.1 เนื้อหา (Text) ในปัจจุบันมีตำราเรียนจำนวนมากมายที่สอดคล้องกับการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร การออกแบบตำราเรียน กิจกรรมและเนื้อหาแตกต่างจากตำราที่แต่งขึ้นมาเพื่อสอนไวยากรณ์ หนังสือเรียนที่ใช้สำหรับการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารไม่มีแบบฝึกหัด (Drill) หรือโครงสร้างประโยคมากมายส่วนมากประกอบไปด้วยข้อมูลในรูปแบบต่างๆ เช่น การจัดสถานการณ์เพื่อให้ผู้เรียนแสดงบทบาทสมมุติ หรือทำกิจกรรมคู่ หรืออาจกำหนดเรื่อง (Theme) ที่จะเรียน แล้วมีกิจกรรมที่ออกแบบขึ้นมาเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องนั้นๆ

5.5.2 งานหรือกิจกรรม (Task) หมายถึง เกมต่างๆ เช่น บทบาทสมมุติ สถานการณ์จำลอง กิจกรรมการสอบถามแลกเปลี่ยนข้อมูล (Gap Conversation) กิจกรรม Jigsaw ที่เน้นให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ทำงานเป็นกลุ่ม

5.5.3 สื่อที่เป็นของจริง (Realia) การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเน้นการใช้สื่อสภาพจริง (Authentic Material) เช่น บ้ายประกาศโฆษณา หนังสือพิมพ์รูปภาพ แผนที่ เป็นต้น

5.6 กิจกรรมการเรียนการสอน

นูแนน และ แลมป์ (Nunan, & Lamb, 1996) อธิบายลักษณะกิจกรรมการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารไว้ว่า กิจกรรมการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาในสถานการณ์จริง หรือการใช้ภาษาอย่างมีความหมาย ส่วนมากเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการแลกเปลี่ยนข้อมูล (Information Sharing) และการปฏิสัมพันธ์ (Interaction) การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นแนวคิด (Approach) มากกว่าวิธีสอน (Method) เพราะส่วนมากแล้วกล่าวถึงแนวคิดที่กว้างๆยึดหยุ่นตามความต้องการและสิ่งแวดล้อมของผู้เรียน

บิลาช (Bilash, 2000) ได้เสนอแนวคิดในการออกแบบกิจกรรมเพื่อการสื่อสาร เรียกว่า การออกแบบกิจกรรมเพื่อการสื่อสารตามเกณฑ์ของบิลาช (Bilash's Criteria for Communicative Activities-BCCA) เพื่อประเมินกิจกรรมที่ผู้สอนใช้ในชั้นเรียนว่ากิจกรรมนั้นๆ เป็นกิจกรรมเพื่อการสื่อสารหรือไม่อย่างน้อยเพียงใด ประกอบไปด้วย 11 เกณฑ์ดังนี้

1. กิจกรรมนั้นส่งเสริมหน้าที่ของภาษา (Function of Language)
2. กิจกรรมนั้นใช้สื่อสภาพจริง (Authentic Material)
3. กิจกรรมนั้นเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารทั้งทักษะ การฟัง พูด อ่านและเขียน

4. กิจกรรมนั้นมุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างอื่นนอกเหนือจากคำศัพท์และหลักไวยากรณ์
5. กิจกรรมนั้นเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนเป็นทั้งผู้พูดและผู้ฟัง
6. กิจกรรมนั้นเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดแก้ปัญหา
7. กิจกรรมนั้นเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน
8. กิจกรรมนั้นเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดและทัศนคติส่วนตัว
9. กิจกรรมนั้นเกิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ปฏิสัมพันธ์
10. กิจกรรมนั้นเมื่อผู้เรียนปฏิบัติแล้วเกิดการเสี่ยงภัยต่ำ (Low Risk) และเกิด

ความปลอดภัยสูง (High Security) หมายถึง กิจกรรมนั้นเหมาะสมกับ ความสามารถของผู้เรียนปฏิบัติได้โดยไม่ผิดพลาดมาก สร้างความมั่นใจ ลดความวิตกกังวล

11. กิจกรรมนั้นสนุกสนานน่าสนใจ กระตุ้นให้ผู้เรียนอยากร่วมกิจกรรม
สรุปลักษณะพื้นฐานของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร มีดังนี้

1. เน้นการเรียนรู้ภาษาเป้าหมาย (Target Language) โดยวิธีสื่อสารผ่านการปฏิสัมพันธ์
2. เน้นการใช้สื่อและเนื้อหาสภาพจริง (Authentic Material)
3. เน้นทั้งทักษะภาษา (Language Skill) และกระบวนการเรียนรู้ (Learning Process)
4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ในชั้นเรียน (ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง)
5. เชื่อมระหว่างการเรียนรู้ภาษาในชั้นเรียนและการใช้ภาษาในห้องเรียน

จากข้อมูลข้างต้น จะเห็นได้ว่า การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร เป็นการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารทั้งทักษะ การฟัง พูด อ่านและเขียน กิจกรรมสร้างความสนุกสนาน น่าสนใจ กระตุ้นให้ผู้เรียนอยากร่วมกิจกรรม สร้างความมั่นใจและลดความวิตกกังวลในการเรียนหรือการทำกิจกรรม การเรียนรู้ เกิดจากการปรึกษาหารือในกลุ่มผู้เรียน โดยผู้สอนจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ เพื่อให้ผู้เรียนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และที่สำคัญกิจกรรมต้องเกี่ยวกับใช้ภาษาในชีวิตประจำวันโดยใช้สื่อของจริง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ในชั้นเรียนไปใช้ไปใช้นอกชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. ทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

6.1 ความหมายของการพูด

นักภาษาศาสตร์และผู้เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศหลายท่านให้ความหมายของการพูดไว้ดังนี้

ปิยธิดา วงศ์ไชย (2547) ได้ให้ความหมายของการพูดว่าการพูดหมายถึงพฤติกรรมการสื่อสารที่ประกอบด้วยเสียงและรหัสต่างๆ เพื่อสื่อความรู้สึกและความต้องการของผู้พูดให้ผู้ฟังเข้าใจ

พระมหาอดร สุทธิญาโณ, และ บุญถม ศรีสมพันธ์ (2551 : 107) กล่าวว่า การพูดคือการสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำนำเสียง รวมทั้งอากัปกริยาท่าทางของผู้พูดอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก และความต้องการให้ผู้ฟังรับรู้และตอบสนองตรงตามจุดมุ่งหมายที่ผู้พูดตั้งใจไว้

ฟินอคคิโอโร และบรัมฟิต (Finocchiaro, & Brumfit, 1983 : 140) กล่าวว่า การพูดเป็นปฏิกริยาที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันระหว่างสิ่งที่จะพูด สถานการณ์ของการพูด การปรับเปลี่ยนอวัยวะในการพูดได้ถูกต้องเหมาะสม การใช้คำพูด กฎเกณฑ์ด้านไวยากรณ์ ความหมายและวัฒนธรรมให้เหมาะสม รวมทั้งความไวต่อการรับรู้การเปลี่ยนแปลงของคู่สนทนา ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวมานี้ เป็นปฏิกริยาที่สัมพันธ์กันทั้งทางด้านสมองและร่างกาย ซึ่งจะต้องเกิดขึ้นอย่างทันทีและพร้อมกัน ในการพูดนั้นผู้พูดต้องส่งสารโดยใช้ภาษาพูดที่เหมาะสม มีการเน้นเสียง การออกเสียงสูงต่ำ รวมทั้งการแสดงสีหน้า ท่าทาง เป็นเครื่องช่วยในการแสดง ความหมายของสิ่งที่พูดถึง ผู้ฟังจึงจะสามารถเข้าใจสารที่ผู้พูดส่ง และในบางครั้งภาษาพูดอาจจะขาดความสมบูรณ์ หรือไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ซึ่งตรงกันข้ามกับภาษาที่ใช้ในการเขียนที่ประโยคต่างๆ ต้องสมบูรณ์ถูกต้อง ผู้อ่านจึงจะเข้าใจได้ กล่าวได้ว่า ทักษะการฟัง และการพูด เป็นทักษะที่ต่าง ก็มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน (Byrne, 1987 : 8 - 9)

สรุปได้ว่าการพูดเป็นปฏิสัมพันธ์ของคน 2 คน ขึ้นไปโดยใช้ภาษาเป็นสื่อกลางเพื่อสื่อสารความหมายตามความต้องการของผู้พูด

6.2 กิจกรรมการสอนพูด

ในการสอนทักษะพูดมีผู้เสนอแนะเทคนิคการสอนไว้หลายเทคนิค เช่น เบิร์น (Byrne, 1987 : 1) ได้เสนอเทคนิคการสอนทักษะพูดภาษาอังกฤษ ในหนังสือ "Teaching Oral English" ดังนี้ คือ

การใช้บทสนทนา (Dialogues)

แบบฝึกพูด (Drills)

การถาม-ตอบ (Question and Answer)

เกมภาษา (Language Games)

การอภิปราย (Discussion-Making Activities)

แบบสอบถาม (Questionnaires and Quiz)

กิจกรรมการแก้ปัญหา (Problem-Solving Activities)

กิจกรรมการละคร (Drama Activities) เช่น การแสดงทำใบ้ (Mine) บทบาทสมมุติ (Role-Play) สถานการณ์จำลอง (Simulation)

จากข้อมูลข้างต้น จะเห็นว่ากิจกรรมการละครเป็นกิจกรรมที่ใช้ในการสอนทักษะการพูดที่น่าสนใจเพราะในกิจกรรมการละครยังมีกิจกรรมย่อยที่ผู้สอนสามารถเลือกใช้ได้ตามความเหมาะสม

6.3 การประเมินผลทักษะการพูด

ลม่อม ศรีเจริญ (2544 อ้างถึงใน ปิยธิดา วงศ์ไข, 2547) ได้สรุปแนวทางการประเมินความสามารถด้านทักษะการพูดของนักเรียนจากแบบประเมินตามมาตราส่วนของ The Schulz Communicative Competence Scale และ The Foreign Institute Scale และ The Bartz Sclae คือ ความคล่องแคล่ว ความสามารถในการพูดให้ผู้อื่นเข้าใจ คำศัพท์ที่ใช้ในการสื่อสาร โครงสร้างไวยากรณ์ สำเนียง และความพยายามในการสื่อสาร ดังนี้

1. ความคล่องแคล่ว

- 1.1 พูดตะกุกตะกัก ไม่ปะติดปะต่อกันจนไม่สามารถสื่อสารได้ 0 คะแนน
- 1.2 พูดซ้ำมาก ไม่สม่ำเสมอ ยกเว้นประโยคสั้นๆ หรือประโยคที่ใช้กันอยู่ประจำ ได้ 1 คะแนน
- 1.3 มีความลังเลบ่อย และพูดตะกุกตะกัก บางประโยคไม่สมบูรณ์ ได้ 2 คะแนน
- 1.4 มีความลังเลในการพูดบางครั้งบางคราว มีตะกุกตะกักบ้าง เพราะพูดใหม่และต้องจัดเรียงคำใหม่ ได้ 3 คะแนน
- 1.5 พูดได้อย่างสบายและราบรื่น แต่ยังรู้ว่าไม่ใช่เจ้าของภาษาเมื่อพิจารณาจากความเร็วและความสม่ำเสมอของการพูด ได้ 4 คะแนน
- 1.6 พูดได้ทุกหัวข้ออย่างสบายและราบรื่นคล้ายเจ้าของภาษา ได้ 5 คะแนน

2. ความสามารถพูดให้ผู้อื่นเข้าใจ

- 2.1 ไม่สามารถเข้าใจในสิ่งที่ผู้เรียนพูดเป็นส่วนมาก ได้ 0 คะแนน
- 2.2 เข้าใจเพียงเล็กน้อยที่เป็นส่วนย่อยๆ หรือคำเดี่ยวๆ ได้ 1 คะแนน
- 2.3 เข้าใจบางคำกล่าวและบางวลี ได้ 2 คะแนน
- 2.4 เข้าใจเอกัตถประโยค (Simple sentence) ที่สั้นๆ ได้ 3 คะแนน
- 2.5 เข้าใจคำพูดที่ผู้เรียนพูดเป็นส่วนใหญ่ ได้ 4 คะแนน
- 2.6 เข้าใจคำที่ผู้เรียนพูดมาทั้งหมด ได้ 5 คะแนน

3. ไวยากรณ์

- 3.1 คำพูดที่พูดเกือบทั้งหมดไม่ถูกต้อง ได้ 0 คะแนน
- 3.2 มีคำพูดที่ถูกต้องตามโครงสร้างทางภาษาอย่างจำกัด ได้ 1 คะแนน
- 3.3 มีคำพูดที่ถูกต้องบ้าง แต่ยังมีปัญหาด้านโครงสร้างทางภาษา ได้ 2 คะแนน
- 3.4 มีคำพูดที่ถูกต้องพอสมควร แต่เมื่อฟังแล้วเข้าใจ ได้ 3 คะแนน
- 3.5 มีคำพูดที่ถูกต้องเป็นส่วนมาก มีปัญหาโครงสร้างทางภาษาน้อยมาก ได้ 4 คะแนน
- 3.6 คำพูดถูกต้องทั้งหมด ใช้โครงสร้างถูกต้องทั้งหมด ได้ 5 คะแนน

4. สำเนียง

- 4.1 ออกเสียงผิดๆจนผู้ฟังไม่สามารถเข้าใจบ่อยครั้ง ได้ 0 คะแนน
- 4.2 ออกเสียงผิดมากบ่อยครั้ง และลงเสียงหนักเบาผิดที่ ได้ 1 คะแนน
- 4.3 สำเนียงยังเป็นไทย ทำให้ต้องตั้งใจฟัง และการออกเสียงผิดบ่อยครั้ง ได้ 2 คะแนน
- 4.4 สำเนียงยังเป็นไทยอยู่บ้างและออกเสียงผิดบางครั้ง แต่ก็ยังสามารถเข้าใจได้ ได้ 3 คะแนน
- 4.5 ออกเสียงไม่ผิดเด่นชัด แต่ยังไม่เหมือนเจ้าของภาษา ได้ 4 คะแนน
- 4.6 ออกเสียงคล้ายเจ้าของภาษาแทบจะไม่มีสำเนียงไทย ได้ 5 คะแนน

5. คำศัพท์

- 5.1 ใช้คำศัพท์ได้อย่างจำกัดในประโยคสนทนาต่างๆ ได้ 0 คะแนน
- 5.2 ใช้คำศัพท์ได้อย่างจำกัดในการสนทนาในเรื่องชีวิตประจำวัน ได้ 1 คะแนน
- 5.3 ใช้คำศัพท์ได้มากขึ้นแต่ยังมีขีดจำกัดในการใช้ที่เหมาะสมในการสนทนา ได้ 2 คะแนน
- 5.4 ใช้คำศัพท์ที่เหมาะสมตามหัวข้อเรื่องที่สนทนา ได้ 3 คะแนน
- 5.5 ใช้คำศัพท์ได้กว้างขวางในสถานการณ์ต่างๆ ได้ 4 คะแนน
- 5.6 ใช้คำศัพท์ได้ถูกต้องเหมาะสม และหลากหลายในสถานการณ์ต่างๆ ได้ 5 คะแนน

6. ความพยายามในการสื่อสาร

- 6.1 หยุดเงียบเป็นเวลานาน ไม่ใช้ความพยายามที่จะพูดให้จบ ได้ 0 คะแนน

- 6.2 พยายามที่จะสื่อสารน้อยมาก แต่ยังขาดความกระตือรือร้น
ได้ 1 คะแนน
- 6.3 พยายามที่จะสื่อสารบ้าง แต่ยังไม่แสดงความสนใจน้อย ได้ 2 คะแนน
- 6.4 พยายามที่จะสื่อสารมากขึ้น แต่ไม่รู้จักใช้ท่าทางหรือสีหน้าประกอบ
ได้ 3 คะแนน
- 6.5 พยายามที่จะสื่อสารอย่างมาก และรู้จักใช้ท่าทางช่วย ได้ 4 คะแนน
- 6.6 พยายามเป็นพิเศษที่จะสื่อสาร โดยใช้ภาษาพูดและท่าทางเพื่อ
แสดงออก ได้ 5 คะแนน

ในส่วนของการประเมินความสามารถในการพูดในการปฏิบัติงาน วิลลิส (Willis, 1996) กล่าวว่านักเรียนมีส่วนร่วมในงานประเมินหรือการทดลองจึงต้องเน้นด้านการพูดสนทนาติดต่อสื่อสารและภาษาที่ใช้ในการปฏิบัติงานไว้คือ

1. ภาษาที่เกิดขึ้นทันทีขณะปฏิบัติงาน (Spontaneous Language)
2. ภาษาที่เตรียมพร้อมเพื่อการนำเสนอหน้าชั้นเรียน (Planned Language)

จากเกณฑ์การประเมินการพูดข้างต้น สรุปได้ว่า เกณฑ์การวัดผลสามารถทำได้หลายวิธีการ อาจทำได้โดยสังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่มของนักเรียน การวัดทักษะทางตรงซึ่งเป็นการวัดทักษะการใช้ภาษาที่เกิดขึ้นทันทีจากการปฏิบัติและการวัดทางอ้อม รวมถึงการกำหนดเกณฑ์การวัด การให้คะแนนกับนักเรียนเพื่อทำค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของคะแนนที่ได้เชื่อถือได้ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเกณฑ์จากมาตราส่วนของ The Schulz Communicative Competence Scale และ The Foreign Institute Scale และ The Bartz Scale มาปรับเพื่อใช้เป็นแบบบันทึกเก็บคะแนนวัดความสามารถด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียน ก่อนและหลังการทดลอง

7. กิจกรรมการละคร

กิจกรรมการละคร เป็นกิจกรรมหนึ่งที่น่าสนใจในการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยใช้ชื่อต่างๆ กัน เช่น Creative Play Activities, Drama Techniques, Drama Activities เป็นต้น แต่ลักษณะของกิจกรรมย่อยที่ใช้ เป็นการผสมผสานระหว่างกิจกรรมต่างๆ เช่น จัดกิจกรรมการละครโดยใช้การแสดงท่าไม้ (Mime) บทบาทสมมุติ (Role-Playing) การแสดงสด (Improvisation) การใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation) เกมทางภาษา (Language Games) การเล่าเรื่อง (Story Telling) การแสดงละครเป็นเรื่อง (Dramatization) (นิตยา ประพฤติกิจ, 2526 : 5 - 6)

7.1 ความหมายของกิจกรรมการละคร

แม้จะมีผู้เรียกชื่อกิจกรรมการละครแตกต่างกัน แต่ความหมายของกิจกรรมการละครก็มีส่วนคล้ายกัน ดังเช่น

วிரรอง เทพสุริยวงศ์ (2547 : 3) กล่าวว่า กิจกรรมการละคร หมายถึง กิจกรรมที่จัดเป็นกลุ่มหรือเป็นคู่ มีการกำหนดสถานการณ์และบทบาทเพื่อให้ผู้เรียนฝึกพูด พร้อมกับแสดงท่าทาง เช่น ใช้เกมการละครเพื่อส่งเสริมความมั่นใจ ฝึกการแสดงออก ทางอารมณ์ สีหน้าและท่าทาง ใช้ภาษาละครใบ้ ใช้สถานการณ์จำลอง

เยาวลักษณ์ ญาณสุภาพ (2550 : 12) ให้ความหมายไว้ว่า กิจกรรมการละคร หมายถึง กิจกรรมที่ส่งเสริมการแสดงออกซึ่งความรู้สึก ความคิด จินตนาการ การใช้ภาษาด้วยวิธีการทางการละคร ได้แก่ เกม การแสดงท่าใบ้ สถานการณ์จำลอง บทบาทสมมติ การเล่าเรื่อง การแสดงละครสด ซึ่งช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกและเป็นแรงหนุนที่ดีในการพัฒนาตนเอง สร้างความเชื่อมั่น ตลอดจนส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่มด้วยความสามัคคีความเข้าใจซึ่งกันและกัน มีบรรยากาศการเรียนรู้ที่อบอุ่นและมีความสุข

สเตวิก (Stevick, 1979 : 201) ให้ความหมายว่า เป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ เพราะผู้เรียนแสดงบทบาทไปตามจินตนาการ และสร้างบุคลิกลักษณะของตนไปตามบทบาทของตัวละครในสถานการณ์ที่กำหนดมา

โฮลเดน (Holden, 1981 : 1) ได้ให้ความหมายกิจกรรมการละคร ว่าเป็นกิจกรรมทุกชนิดที่มีการสมมุติ (Let's pretend) เป็นการประยุกต์เอาศิลปะการแสดงมาใช้ในการเรียนการสอนภาษา เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนภาษาด้วยการเลียนแบบ และการแสดงท่าทาง ได้แสดงออกถึงความรู้สึก ลักษณะนิสัยของตัวเอง หรือของบุคคลอื่นตามสถานการณ์ที่สมมุติหรือจินตนาการขึ้น เป็นการจัดเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้เรียนก่อนที่จะได้ใช้ภาษาในสถานการณ์จริง

ในทำนองเดียวกัน โดกิล (Dougill, 1987 : 34 - 35) ได้ให้ความหมายว่า กิจกรรมการละครเป็นเครื่องมือสอนภาษาอย่างหนึ่งที่มีรูปแบบเฉพาะตัวเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการพัฒนาภาษา ในด้านการศึกษา การละครช่วยกระตุ้นความเป็นจริง พัฒนาการแสดงออกของแต่ละบุคคล เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจ

ในขณะที่เดวิส (Davies, 1990 : 90) กล่าวว่า กิจกรรมการละคร (Dramatic Activities) สามารถใช้เป็นแรงหนุนในการเรียนรู้ของเด็ก ถ้าครูรู้จักใช้กิจกรรมการละครเป็นเครื่องช่วยสอนอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อบูรณาการกระบวนการต่างๆ ประกอบเข้าด้วยกัน เห็นส่วนเดียวกัน สามารถนำไปพิจารณาร่วมกับสถานการณ์พัฒนาการของผู้เรียน โดยบูรณาการด้านการละครสามารถนำมาดัดแปลงในการเรียนรู้ส่วนบุคคลได้ แต่ละบุคคลมีความเกี่ยวพันเนื่องจากแรงผลักดันภายนอกและแรงผลักดันภายใน แรงผลักดันภายในเป็นส่วนแสดงความแตกต่างระหว่างบุคคล การใช้กิจกรรมการละครเป็นเสมือนแรงผลักดันภายนอก ครูที่สามารถจัดให้มีความเกี่ยวข้องกับผู้เรียนและการเรียนรู้ของผู้เรียนก็จะเป็นประโยชน์ยิ่ง

ฟิลลิปส์ (Phillips, 1999 : 5) ให้ความหมายว่า เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับผลผลิตและกระบวนการเรียนรู้ภาษา ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้แสดงออกทางด้านบุคลิกภาพของตนเอง โดยอาศัยการแสดงเข้าช่วย

มาลีย์ และ ดัฟฟ์ (Maley, & Duff, 2001 : 1) ให้ความหมายว่า กิจกรรมการละคร หมายถึง กิจกรรมหลากหลายที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนใช้บุคลิกลักษณะส่วนตัวที่จะสร้างสรรค์องค์ประกอบของภาษาซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของชั้นเรียน กิจกรรมเหล่านี้นำมาซึ่งความสามารถโดยธรรมชาติของแต่ละบุคคลที่จะเลียนแบบ ลอกเลียนและแสดงออกโดยผ่านการวางลีลาท่าทางและความจำ นอกจากนี้กิจกรรมดังกล่าวยังดึงความสามารถของผู้เรียนในการใช้จินตนาการ ความทรงจำและศักยภาพที่จะนำประสบการณ์ต่างๆในอดีตมาประกอบเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิตได้

สรุปได้ว่า กิจกรรมการละคร เป็นกิจกรรมที่อยู่ในโลกแห่งการสมมติ โดยผู้เรียนต้องสมมติตนเองตามบทบาทภายใต้สถานการณ์ที่สร้างขึ้น ซึ่งประยุกต์มาจากการสอนการละครบนเวที เพื่อใช้สอนทักษะการฟัง-พูด ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถของตนเองในการสนทนาประกอบท่าทางอย่างเป็นทางการเป็นธรรมชาติมากที่สุด เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำภาษานั้นไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างสมจริง

7.2 การละครในชั้นเรียนภาษาต่างประเทศ

ในการสอนภาษาต่างประเทศมีผู้กล่าวถึงกิจกรรมการละครในชั้นเรียนและได้นำกิจกรรมการละครมาใช้สอนภาษา ได้แก่

วิงรอน เทพสุริยวงศ์ (2547 : 3) กล่าวว่า ละครในชั้นเรียนภาษามุ่งเน้นการพัฒนาด้านการสื่อสารระหว่างผู้เรียนเพื่อผลประโยชน์โดยตรงของผู้เรียนหรือผู้ร่วมกิจกรรมจากการแสดง การสื่อสารและการรับสาร ส่วนละครเวทีมุ่งเน้นที่ผู้ชมในการรับรู้และได้ประโยชน์จากการแสดงเรื่องราวโดยผ่านนักแสดง

ส่วนสุวิทย์ มูลคำและอรทัย มูลคำ (2552 : 64) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้โดยใช้การแสดงละครว่าเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้สอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ โดยการผู้เรียนแสดงละครซึ่งเป็นเรื่องราวที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามเนื้อหาและบทละครที่ได้กำหนดไว้ตั้งแต่ต้นจนจบ ซึ่งผู้เรียนจะต้องแสดงบทบาทหรือสมมติว่าตนเองเป็นหรือแสดงเป็นตัวเขาเองหรือบุคคลอื่นหรือตัวละครตัวใดตัวหนึ่งโดยจะต้องแสดงบทบาทการใช้ภาษา แสดงสีหน้า ท่าทางกับการเคลื่อนไหวประกอบการเล่นตามบทละครที่แต่งไว้เรียนร้อยแล้ว และผู้แสดงจะไม่เอาบุคลิกภาพและความรู้สึกนึกคิดของตนเองเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งจะมีส่วนทำให้เกิดความเสียหายต่อการแสดงบทบาทนั้นๆ วิธีการนี้จะทำให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ในการที่จะเข้าใจในความรู้สึก เหตุผลและพฤติกรรมของผู้อื่นและจะสามารถจดจำเรื่องราวนั้นได้นาน

ทศนา แซมณี (2554 : 353) ให้ความหมายของวิธีสอนโดยใช้การแสดงละครคือ กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ โดยการให้ผู้เรียนแสดงละครซึ่งเป็นเรื่องราวที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามเนื้อหาและบทละครที่ได้กำหนดไว้ ตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง ทำให้เรื่องราวนั้นมีชีวิตขึ้นมา และสามารถทำให้ทั้งผู้แสดงและผู้ชมเกิดความเข้าใจและจดจำเรื่องนั้นได้นาน

เวีย และ เฮส์ (Via, & Hayes, 1973 : 21) ได้เสนอผลงานเกี่ยวกับการละครไว้ในวารสาร หลายเรื่อง เช่น "Never on Wednesday" "English through Drama" และได้เขียนหนังสือเรื่อง "English in Three Acts" ซึ่งได้รับความนิยมมาก

มาลีย์ และ ดัฟฟ์ (Maley, & Duff, 2001 : vii) ได้ทดลองใช้กิจกรรมการละครในการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศและภาษาที่สอง มาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1972 และได้เขียนหนังสือชื่อ "Drama Techniques in Language Learning" จึงนับได้ว่ากิจกรรมการละครมีบทบาทที่สำคัญ เป็นกิจกรรมที่น่าสนใจกิจกรรมหนึ่งที่สามารถนำมาใช้สอนภาษาได้

โดกิลล์ (Dougill, 1987 : 4 - 5) กล่าวถึงการละครในชั้นเรียนภาษาต่างประเทศ ว่าการละครเป็นเครื่องมือการสอนภาษาอย่างหนึ่งที่มีรูปแบบเฉพาะตัว เป็นสิ่งสำคัญสำหรับการพัฒนาภาษา ในด้านการศึกษา การละครช่วยกระตุ้นความเป็นจริง พัฒนาการแสดงออกของแต่ละบุคคล เป็นข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจ ส่วนด้านการสอนภาษา การละครทำให้เกิดการทดลองใช้ภาษาหลายรูปแบบ

ซาริมปาส (Sharim-Paz, 1993 : 18 - 21) ได้นำกิจกรรมการละครมาสอนภาษา และได้แสดงให้เห็นถึงผลของการใช้กิจกรรมการละครในการฝึกฝนการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาฝึกหัดครูในหนังสือ "Using Drama in Teacher Training"

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่าการเรียนภาษาต่างประเทศได้มีการนำกิจกรรมการละครมาใช้เพื่อช่วยกระตุ้นผู้เรียนในการกล้าแสดงออก และพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษให้ดีขึ้นจนเป็นกิจกรรมที่ยอมรับทั้งในประเทศและต่างประเทศ

7.3 ประเภทของกิจกรรมการละคร

โดกิลล์ (Dougill, 1987 : 9 - 24) แบ่งประเภทของกิจกรรมการละคร เป็น 7 ประเภท ดังนี้

1. ละครใบ้ (Mime)
2. บทบาทสมมติ (Role-play)
3. การแสดงสด (Improvisation)
4. สถานการณ์จำลอง (Simulation)
5. บทละคร (Scripts)
6. เกมการละคร (Games)
7. กิจกรรมเตรียมความพร้อม (Warm-up Exercises)

นอกจากนี้โดกิลล์ (Dougill, 1987 : 13) ยังแบ่งกิจกรรมละครเป็น 2 แบบ คือ

1. กิจกรรมละครแบบมีบทพูด (Drama Based Lessons With a Script) เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้รับบทพูดเพื่อท่อง และเตรียมตัวก่อนการแสดงจริง โดยท่องจำและแสดงบทบาทไปตามบทพูดที่กำหนดให้เท่านั้น ได้แก่ ละครสั้น (Skits or Sketch) มักจะให้แสดงเป็นอันดับสุดท้าย หลังจากการแสดงทำใบ้ การแสดงบทบาทสมมติ หรือการแสดงสด

2. กิจกรรมละครแบบไม่มีบทพูด (Drama-Based Lesson Without a Script) เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนต้องแสดงไปตามบัตรเรื่อง (Scenario Cards) ที่กำหนดให้ และจะต้องคิดบทสนทนาเอง ซึ่งผู้ร่วมอยู่ในเหตุการณ์ไม่สามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้ว่าบทสนทนานั้นจะเป็นไปอย่างไร ได้แก่ การแสดงทำใบ้ (Mime) บทบาทสมมติ (Role Play) การแสดงสด (Improvisation) สถานการณ์จำลอง (Simulations)

7.4 องค์ประกอบสำคัญ ของการสอนกิจกรรมการละคร (ทศนา เขมณี, 2554)

1. มีบทบาทละคร คือเรื่องที่มีเนื้อหาและบทพูดหรือบทแสดงกำหนดไว้เรียบร้อยแล้วตั้งแต่ต้นจนจบ

2. มีการแสดงตามบทที่กำหนด และมีการชมและสังเกตการณ์แสดง

3. มีการอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องราวหรือเนื้อหาการแสดง การแสดงของผู้รับบทต่าง ๆ

4. มีการสรุปการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ได้จากการแสดงและชมการแสดง

7.5 ขั้นตอนสำคัญ

1. ผู้สอน/ผู้เรียนเตรียมบทละคร

2. ผู้เรียนศึกษาบทละครและเลือก (หรือผู้สอนกำหนด) บทบาทที่จะแสดง

3. ผู้เรียนศึกษาบทที่จะแสดงและซ้อมการแสดง ผู้สอนให้คำแนะนำในการชมการแสดงแก่ผู้เรียนที่เป็นผู้ชม

4. ผู้สอนและผู้เรียนจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์สำหรับการแสดง เช่น เครื่องแต่งกายฉาก เฟอร์นิเจอร์ ฯลฯ

5. ผู้เรียนแสดงหรือชมการแสดง

6. ผู้สอนและผู้เรียนอภิปรายเกี่ยวกับการแสดงของผู้เล่น เรื่องราวหรือเนื้อหาการแสดง และสรุปการเรียนรู้ที่ได้จากการแสดง

7.6 การเตรียมบทละคร

ผู้สอนและผู้เรียนควรมีการอภิปรายกันถึงวัตถุประสงค์ของการที่จะใช้ละครเป็นวิธีการเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด ผู้เรียนควรมีบทบาทในการเลือกรายการที่จะแสดง โดยต้องเตรียมเนื้อหาการแสดงตั้งแต่ต้นจนจบ และต้องเตรียมบทละคร คือบทพูดของแต่ละตัวละครต่าง ๆ หรืออาจให้ผู้เรียนช่วยกันเขียน ซึ่งทั้งสองกรณี ทั้งผู้สอนและผู้เรียน

จำเป็นต้องศึกษาเนื้อหาหรือเรื่องราวจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้ได้เนื้อหา/ เรื่องราวที่ตรงกับความจริงให้มากที่สุด และอาจจำเป็นต้องแสวงหาคลผู้มีประสบการณ์หรือความเชี่ยวชาญในเรื่องนั้นมาให้คำปรึกษา เช่น การแสดงละครทางประวัติศาสตร์ การแสดงละครทางวรรณคดี เป็นต้น การแสดงละครที่ใช้เป็นวิธีสอนนี้ จะแตกต่างจากการแสดงละครที่เป็นศิลปะการแสดง การใช้ละครในการเรียนรู้ ไม่จำเป็นต้องจัดทำทุกสิ่งทุกอย่างให้สมบูรณ์เหมือนความเป็นจริง แต่ต้องพิถีพิถันในจุดที่ผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ จุดนั้นจะต้องเด่นชัด การแสดงในจุดนั้นต้องให้เห็นสาระที่ต้องการชัดเจน องค์กรประกอบอื่น ๆ ที่เป็นส่วนเสริม ไม่จำเป็นต้องจัดทำให้สมบูรณ์ แต่ควรจะตรงตามความเป็นจริง ผิดกับละครที่เป็นศิลปะการแสดงจะต้องจัดทำทุกสิ่งให้สมบูรณ์ตามความเป็นจริง

7.7 การศึกษาบทละคร และเลือกบทบาทที่จะแสดง

ผู้สอนและผู้เรียนควรช่วยกันเลือกว่าใครควรจะแสดงบทอะไร โดยพิจารณาถึงความเหมาะสมและความสามารถของผู้เรียนกับบทที่จะแสดง ควรที่จะเลือกผู้ที่มีบุคลิกลักษณะตรงกับเรื่อง และมีความสามารถที่จะตีบทแตก คือเล่นได้ดี เล่นได้ตรงกันเนื้อหาของเรื่องมากที่สุด เนื่องจากการแสดงละคร เน้นที่การให้ผู้เรียนเห็นภาพหรือเรื่องราวที่ตรงกับเรื่องราวและความเป็นจริงมากที่สุด ดังนั้นผู้แสดงควรมีความเต็มใจที่จะแสดง เพื่อให้การแสดงออกมาดีที่สุด

7.8 การศึกษาบท ซ้อมการแสดง เตรียมผู้ชม และเตรียมวัสดุอุปกรณ์

เมื่อได้ตัวแสดงแล้ว ผู้แสดงแต่ละคนต้องศึกษาเรื่องราวและบทบาทของตนเองเป็นพิเศษ ต้องพยายามจำบทของตัวเองให้คล่อง เพื่อการแสดงจะได้ไม่ติดขัด และจะต้องมีการฝึกซ้อมการแสดงร่วมกัน ในบางกรณีหลังการฝึกซ้อมอาจจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนตัวแสดง หากพบว่า ผู้ที่เลือกไว้ ไม่สามารถแสดงได้ดีพอที่จะสื่อความหมายได้ตรงกับเรื่องราวหรือเนื้อหา อันเป็นวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน โดยปกติ การสอนด้วยวิธีนี้ ผู้เรียนจะไม่ได้แสดงทั้งหมด ผู้เรียนที่ไม่แสดงจะเป็นผู้ชมการแสดง และผู้ช่วยจัดการแสดง เช่น ทำหน้าที่กำกับ การแสดง บอกบท ช่วยจัดฉาก แต่งตัวผู้แสดง ช่วยจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการแสดง เป็นต้น ดังนั้นผู้สอนจึงควรจัดแบ่งตามความสนใจ และความสามารถของผู้เรียน และให้คำแนะนำในการชมการแสดงว่า ควรสังเกตและให้ความสนใจเป็นพิเศษในเรื่องอะไรบ้าง จุดไหนบ้าง

7.9 ขั้นตอนการนำเสนอกิจกรรมการละครในการสอนภาษาต่างประเทศ

นักการศึกษาหลายท่านได้เสนอขั้นตอนการสอนกิจกรรมการละครไว้ เช่น

โดกิลล์ (Dougill, 1987 : 119) เสนอลำดับขั้นตอนการสอนโดยใช้กิจกรรมการละครแบบมีบทพูด มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นนำเสนอ เมื่อครูสร้างความสนใจในชื่อเรื่องของบทละครเรียบร้อยแล้ว ครูจะนำเสนอบทพูดโดยการอ่านให้นักเรียนฟังเพื่อให้ฟังการออกเสียงที่ถูกต้อง ต่อจากนั้นครูจะตั้งคำถามที่เกี่ยวข้องกับบทพูดเพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนเข้าใจเนื้อเรื่องหรือไม่

2. ขั้นดำเนินการอภิปราย เมื่อผู้เรียนเข้าใจเนื้อเรื่องแล้ว ครูจะนำอภิปรายตัวละครในเนื้อเรื่อง โดยการตั้งคำถาม เช่น "What sort of person you imagine ... to be?" และอื่นๆ เป็นต้น เป็นการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวละคร เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจความรู้สึกของตัวละคร ต่อจากนั้นจึงมอบหมายบทบาทตัวละครให้กับผู้เรียนทั้งชั้นเพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการพูด กล่าวคือ อาจจะมีผู้เรียนที่ได้รับบทเป็นตัวละครตัวเดียวกัน ประมาณ 4-5 คน

3. ขั้นฝึกซ้อม หลังจากให้นักเรียนทั้งชั้นฝึกออกเสียงในระดับสูง-ต่ำ ในประโยคและลงเสียงหนักในคำต่างๆ ได้คล่องแล้ว ครูจะให้ผู้เรียนฝึกซ้อมบทบาทของตัวละครในเรื่อง แล้วจึงฝึกอีกครั้งโดยไม่ดูบทพูด ถ้าหากผู้แสดงคนใดจำบทพูดไม่ได้ ก็ให้ใช้คำพูดของตนเองแทนหรือให้เพื่อนช่วยบอกบทพูดได้ ในกรณีที่มีการฝึกซ้อมมากกว่าหนึ่งกลุ่มครูควรดูแลให้คำแนะนำด้านการแสดงอย่างทั่วถึง

4. ขั้นแสดง หลังจากการฝึกซ้อมอยู่ในระดับที่น่าพอใจ ครูจะอนุญาตให้ผู้แสดงออกมาแสดงหน้าชั้น

5. ขั้นประเมินผล ในขั้นนี้ครูจะให้แรงเสริมโดยการให้คำชมในการแสดง ให้คำแนะนำในส่วนที่ต้องแก้ไข ต่อจากนั้นถ้ามีเวลาเพียงพอ ครูอาจจะให้ผู้เรียนแสดงสด ในบทบาทเดิมแต่เปลี่ยนสถานการณ์

เดวิส (Davies, 1990 : 88 - 89) เสนอลำดับขั้นตอนการสอนโดยใช้กิจกรรมการละคร ดังนี้

1. ขั้นนำ (Lead in) ในขั้นนี้ ครูจะตั้งคำถามหรือซักถามเกี่ยวกับเรื่องที่ครูจะสอนในเรื่องต่อไป

2. ขั้นนำเสนอเนื้อหา (The Presentation Stage) ครูเสนอรูปแบบทางภาษาจากเนื้อหา

3. ขั้นการฝึก (The Practice Stage) นักเรียนฝึกคำศัพท์ โครงสร้าง เช่น ทำแบบฝึกจับคู่คำศัพท์กับคำจำกัดความ ทำแบบฝึกการหาข้อมูลที่ขาดหายไปหรือเติมคำในช่องว่าง

4. ขั้นการฝึกเพิ่มเติม (Further Practice Stage) นักเรียนฝึกพูดบทสนทนาเป็นคู่หรือเป็นกลุ่มๆ โดยฝึกภาษาจากบทสนทนาที่ครูกำหนดให้ จากนั้นจึงเปลี่ยนบริบทที่มีสถานการณ์ใหม่หรือแตกต่างจากเดิม โดยเปลี่ยนสมาชิกใหม่เข้ามาในกลุ่มไปเรื่อย

5. ขั้นฝึกอิสระ (Free Stage) ครูกำหนดสถานการณ์ที่ผู้เรียนต้องนำความรู้จากที่เรียนมานำมาใช้ โดยให้นักเรียนจัดการแสดงเป็นตอนๆ

จากลำดับขั้นตอนการสอนที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่ามีขั้นตอนคล้ายกับขั้นตอนการสอนเพื่อการสื่อสารซึ่งเบิร์น (Byrne, 1987 : 9) เสนอไว้ 3 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นนำเสนอ 2) ขั้นฝึกปฏิบัติ 3) ขั้นผลิตรายการ ซึ่งผู้วิจัยได้นำขั้นตอนการสอนของเดวิส เป็นแนวในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมการละครในการวิจัยครั้งนี้

7.10 ข้อเสนอแนะในการนำกิจกรรมการละครมาใช้ในการสอนภาษา

โฮลเดน (Holden, 1981 : 16 - 23) เสนอแนะวิธีการบูรณาการกิจกรรมการละครเข้ากับบทเรียนดังนี้

1. ใช้การแสดงบทบาทสมมติที่ง่าย ๆ เช่น การขอและให้คำแนะนำ
2. พัฒนาการจัดฉากให้รวดเร็ว ให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการจัด
3. มีการเลือกตัวละคร โดยอภิปรายว่าใครเหมาะสมที่จะแสดงเป็นอะไร ควรเปลี่ยนคนแสดงบ้าง
4. อภิปรายแสดงความคิดเห็นจากการที่ได้แสดงและสมมติตัวเองเป็นคนอื่น
5. อภิปรายหลังการทำกิจกรรมว่า ได้ผลอย่างไร มีปัญหาอะไร มีสาเหตุมาจากอะไร
6. มีการจัดระเบียบแบ่งหน้าที่ ในการดำเนินการอภิปราย เป็นประธาน เลขานุการ และสมาชิกในกลุ่ม
7. สรุปผลงาน และปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละขั้นตอนของการจัดกิจกรรม

7.11 ประโยชน์ของการใช้กิจกรรมการละครในการสอนภาษา

นักการศึกษาและนักวิจัยได้กล่าวถึงประโยชน์ของการใช้กิจกรรมการละครในการสอนภาษา ดังต่อไปนี้

รัตนา ศิริลักษณ์ (2540 : 30) สรุปประโยชน์ของกิจกรรมการละครไว้ดังนี้

1. กิจกรรมการละครส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะพูด อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้แสดงออกในลักษณะที่เป็นธรรมชาติ เพื่อให้สามารถนำบทสนทนานั้นไปใช้ได้ในชีวิตจริงต่อไป
2. กิจกรรมการละครเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ทางวาจาอย่างสมจริง อีกทั้งได้ใช้ท่าทางและการแสดงออกทางสีหน้าอย่างเหมาะสม ทำให้ผู้เรียนมีความคิดเชิงสร้างสรรค์อย่างเป็นอิสระในการกำหนดท่าทางและคำพูดของตน
3. กิจกรรมการละครช่วยสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และกระตือรือร้นในการฝึกภาษา โดยเฉพาะทักษะการพูด เนื่องจากผู้เรียนได้เรียนภาษาโดยการปฏิบัติจริง มีปฏิสัมพันธ์ทางวาจาที่เป็นจริง และได้ใช้ความคิดความสามารถของตนอย่างเต็มที่
4. กิจกรรมการละครช่วยให้ครูสามารถดำเนินการสอนได้อย่างราบรื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชั้นเรียนที่ผู้เรียนมีความสามารถต่างกัน เนื่องจากผู้เรียนได้มีโอกาสทำงานร่วมกันและได้ช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม

5. กิจกรรมการละครส่งเสริมความเข้าใจอันดีในด้านวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาได้อย่างดียิ่ง เนื่องจากผู้เรียนได้เข้าใจ และมีโอกาสได้ใช้ภาษา ท่าทางและคำพูดที่เหมาะสมกับบทบาทของตนในสังคม

สุวิทย์ มูลคำและอรทัย มูลคำ (2552 : 64) กล่าวถึงประโยชน์ของกิจกรรมการละครที่มีต่อผู้เรียนดังนี้

1. ผู้เรียนได้เห็นสถานการณ์การแสดงด้วยตนเอง ทำให้การเรียนรู้เห็นภาพความเป็นจริง มีความชัดเจนและจดจำได้นาน
2. ผู้เรียนตื่นตัว กระตือรือร้น และเรียนรู้อย่างสนุกสนาน
3. ผู้เรียนเกิดความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้สูง
4. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะต่างๆ เช่น ทักษะการพูด การแสดง การจัดการ การตัดสินใจ การทำงานเป็นกลุ่ม

โดกิลล์ (Dougill, 1987 : 3 - 4) กล่าวถึงประโยชน์ของกิจกรรมการละครใน 2 ด้าน คือ

1. ด้านสังคม ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่จะทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม
2. ด้านสติปัญญา กิจกรรมการละครทำให้ผู้เรียนตั้งประสบการณ์เดิมออกมา และเรียนรู้จากประสบการณ์ใหม่

นอกจากนี้มาลีย์ และดัฟฟ์ (Maley, & Duff, 2001 : 6 -14) กล่าวถึงประโยชน์ของกิจกรรมการละครใน 3 ด้านดังนี้

1. ด้านภาษา ผู้เรียนพูดสื่อสารได้อย่างเป็นธรรมชาติ ใช้ภาษาได้อย่างมีความหมายและโต้ตอบได้อย่างคล่องแคล่ว เข้าใจการออกเสียง
2. ด้านองค์ประกอบของเหตุการณ์ ผู้เรียนมีโอกาสดูแลความรู้สึก
3. ด้านแรงจูงใจ กิจกรรมการละครช่วยลดอุปสรรคในการเรียนภาษา ทำให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียน ทำให้ผู้เรียนสนุกสนาน

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่าการใช้กิจกรรมการละครในการสอนภาษามีประโยชน์ต่อผู้เรียนหลายด้านโดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะด้านการพูด ผู้เรียนรู้สึกสนุกสนานและทำให้ชั้นเรียนมีชีวิตชีวาใกล้เคียงกับชีวิตจริงมากขึ้น

8. ความพึงพอใจ

8.1 ความหมายของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่มีผลต่อความสำเร็จของงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันเป็นผลจากการที่ได้รับการตอบสนองต่อแรงจูงใจหรือความต้องการของแต่ละบุคคลในแนวทางที่เขาประสงค์ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับความหมายของความพึงพอใจ และมีผู้ให้ความหมายของความพึงพอใจพอสรุปได้ ดังนี้

8.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ทฤษฎีสำหรับการสร้างความพึงพอใจมีหลายทฤษฎี ทฤษฎีที่ได้รับการยอมรับและมีชื่อเสียงที่ผู้วิจัยนำเสนอ ได้แก่ ทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นตอนมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs) โดย มาสโลว์ (Maslow, 1970 : 15) ได้เห็นว่ามนุษย์ถูกกระตุ้นจากความปรารถนาที่จะได้ครอบครอง ความต้องการเฉพาะอย่างซึ่งความต้องการนี้เขาได้ตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับความต้องการของบุคคล ไว้ดังนี้

1. บุคคลย่อมมีความต้องการอยู่เสมอและไม่สิ้นสุด ขณะที่ความต้องการใดได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการอย่างอื่นก็จะเกิดขึ้นอีกไม่มีวันจบ
2. ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่ใช่สิ่งจูงใจของพฤติกรรมอื่น ๆ ต่อไปความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองจึงเป็นสิ่งจูงใจกับพฤติกรรมของคนนั้น
3. ความต้องการของบุคคล จะเรียงเป็นลำดับขั้นตอนความสำคัญเมื่อความต้องการระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้วบุคคลก็จะให้ความสนใจกับความต้องการระดับสูงต่อไป ลำดับความต้องการของบุคคลมี 5 ขั้นตอนตามลำดับขั้นดังนี้

3.1 ความต้องการของร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการเบื้องต้นเพื่อความอยู่รอดของชีวิต เช่น ความต้องการในเรื่องของอาหาร น้ำ อากาศ เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ที่อยู่อาศัย ความต้องการทางเพศ ความต้องการทางด้านร่างกายจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของตน ก็ต่อเมื่อความต้องการทั้งหมดของตนยังไม่ได้รับการตอบสนอง

3.2 ความต้องการความปลอดภัยหรือความมั่นคง (Security of Safety Needs) ถ้าหากความต้องการทางด้านร่างกายได้รับการตอบสนองตามสมควรแล้ว สิ่งที่มีมนุษย์ต้องการในขั้นสูงต่อไป คือ เป็นความรู้สึกที่ต้องการความปลอดภัยหรือมั่นคงในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งรวมถึงความก้าวหน้าและความอุ่นใจ

3.3 ความต้องการทางสังคม (Social or Belonging Needs) ภายหลังจากที่คนได้รับการตอบสนองในสองขั้นดังกล่าวแล้วก็จะมีความต้องการที่สูงขึ้น คือ ความต้องการทางสังคมเป็นความต้องการที่จะเข้าร่วมและได้รับการยอมรับในสังคม ความเป็นมิตรและความรักจากเพื่อน

3.4 ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องนับถือ (Esteem Needs) เป็นความต้องการให้คนอื่นยกย่องให้เกียรติ และเห็นความสำคัญของตน อยากรเด่นในสังคม รวมถึงความสำเร็จ ความรู้ความสามารถ ความเป็นอิสระและเสรีภาพ

3.5 ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Self Actualization) เป็นความต้องการระดับสูงสุด ของมนุษย์ ส่วนมากจะเป็นการอยากจะเป็น อยากจะได้ ความคิดของตนหรือองค์การจะเป็นมากกว่าที่ตัวเองเป็นอยู่ในขณะนี้

จากแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ จะเห็นได้ว่าความต้องการของคนไม่มีที่สิ้นสุด เมื่อความต้องการหนึ่งได้รับการตอบสนอง ความต้องการอื่น ๆ ก็เกิดขึ้นอีก ซึ่งความ

ต้องการเริ่มจากความต้องการของร่างกายเพื่อการอยู่รอด ความต้องการความปลอดภัยหรือความมั่นคงในปัจจุบันและอนาคต ความต้องการที่จะเข้าร่วมในสังคม ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องนับถือและความต้องการความสำเร็จในชีวิตซึ่งเป็นความต้องการขั้นสูงสุดของคน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนโดยใช้กิจกรรมการละคร

1. งานวิจัยภายในประเทศ

บานชื่น ปัญญาเรือง (2545) ได้ทำการวิจัยเรื่องการใช้กิจกรรมการละครสร้างสรรค์จากบทละครที่มีโครงสร้างบางส่วนให้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพูดและการเขียนภาษาอังกฤษและแรงจูงใจของนักศึกษานาฏศิลป์ชั้นสูง กลุ่มเป้าหมายคือนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง จังหวัดอ่างทอง จำนวน 21 คน พบว่านักศึกษามีความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดให้ไว้ในระดับปานกลางและมีแรงจูงใจในการเรียนเพิ่มขึ้น

รัตนชัย เอี่ยมพิทักษ์พร (2545) ได้ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการพูดภาษาอังกฤษระหว่างวิธีสอนที่ใช้กิจกรรมการละครกับวิธีสอนแบบปกติ กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 สาขาการบัญชี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนเทคโนโลยีนครปฐม จังหวัดนครปฐม จำนวน 45 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 25 คน สอนโดยใช้กิจกรรมการละคร และกลุ่มควบคุม จำนวน 20 คน สอนแบบปกติผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการละครสูงกว่าวิธีการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ นักศึกษายังมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการละครอยู่ในระดับดี

ประเทือง ไจหาญ (2546) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านยางเตี้ย อำเภอศรีขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์ ที่เรียนโดยใช้ และไม่ใช้กิจกรรมการละคร ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการละครมีความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและ มีแรงจูงใจทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนโดยไม่ใช้กิจกรรมการละคร

วิรงรอง เทพสุริยวงศ์ (2547) ได้ศึกษาการใช้กิจกรรมการละครเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสันติธรรมวิทยาคม จังหวัดยโสธร ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสันติธรรมวิทยาคม จังหวัดยโสธร จำนวน 12 คน มีความสามารถด้านการพูด

ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเพิ่มขึ้นหลังจากได้รับการฝึกพูดภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมการละครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. งานวิจัยต่างประเทศ

ริเดล (Ridel, 1975) ทำการวิจัยเรื่อง "An Investigation of the Effects of Creative Dramatics on Ninth Grade Students" โดยใช้กิจกรรมการละครสอนนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ 3 หรือ เกรด 9 เพื่อสำรวจทัศนคติที่มีต่อภาษาอังกฤษ และดูความเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมด้านต่าง ๆ พบว่า การใช้กิจกรรมการละครมีผลต่อการพัฒนาด้านจินตนาการและการสื่อสารได้อย่างดี มีประสิทธิภาพ โดยที่คะแนนก่อนและหลังการทดลอง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

มารานอน (Maranon, 1981) ทำการวิจัยเรื่อง "A Descriptive Analysis of Program of Creative Dramatics with a Bilingual/Bicultural Content (Spanish/English): Implications for English Oral Language Development of Mexican American Children" เพื่อเปรียบเทียบการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการละคร การที่เรียนตามปกติ และกับชั้นเรียนที่จัดขึ้นตามความสนใจ พบว่า นักเรียนที่ได้ฝึกปฏิสัมพันธ์ในกิจกรรมการละคร มีความคล่องแคล่วในการใช้ภาษาอังกฤษโดยเฉพาะทักษะด้านการพูดและการเขียนดีกว่าอีกสองกลุ่มที่ไม่ได้ใช้กิจกรรมการละครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

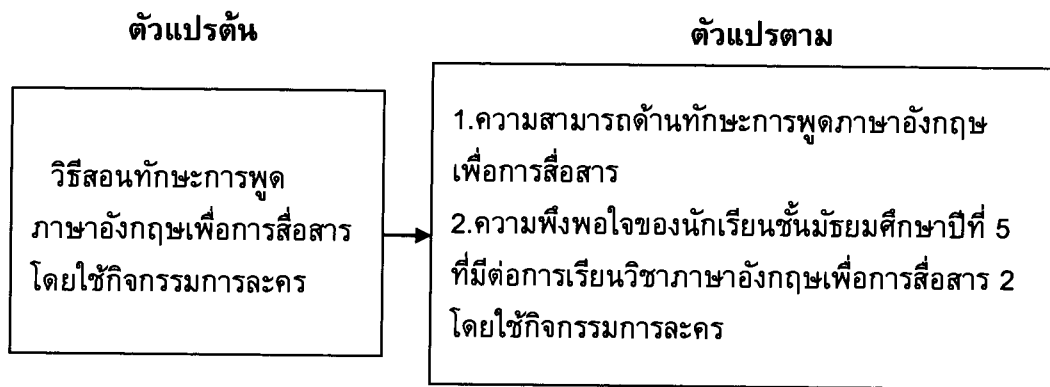
ซิงห์ (Singh, 2000) จากมหาวิทยาลัยบอนด์ รัฐควีนสแลนด์ ประเทศออสเตรเลีย ใช้วิธีการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมการละคร ได้ผลดังนี้คือ จากการใช้กิจกรรมการละครในบางโอกาสกับนักเรียนที่ใช้ภาษามาเลย์เป็นภาษาแม่ พบว่า ผู้เรียนให้ความสนใจและร่วมกิจกรรมมากขึ้นกว่าการสอนแบบเดิมและรู้สึกสนุกสนานกับกิจกรรม หลังจากนั้นซิงห์ได้ใช้วิธีการนี้กับมหาวิทยาลัยมาลายาโดยฝึกอบรมให้อาจารย์นำหลักการละครใช้ในชั้นเรียนภาษา ผลที่ได้รับคือผู้เรียนภาษารู้สึกสนุกสนานมากจากสิ่งที่ได้เรียนรู้ในชั้นเรียน ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจที่จะเรียนภาษามากขึ้นกว่าชั้นเรียนปกติที่ผู้เรียนเคยเรียน นอกจากนี้อาจารย์ผู้สอนยังกล่าวอีกด้วยว่า ไม่เคยเห็นผู้เรียนใช้ภาษาได้ดีและมีความหมายมาก่อน ผู้เรียนมีความมั่นใจเมื่อผู้เรียนพูดภาษาอังกฤษ ผู้เรียนได้เรียนรู้คำศัพท์เพิ่มขึ้นและเริ่มใช้ภาษาอังกฤษในการสนทนากับเพื่อนๆ มีความปรารถนาที่จะแสดงท่าทางและความเห็นโดยใช้ภาษาอังกฤษในสังคมมากขึ้น ขณะที่ก่อนหน้านี้จะใช้เฉพาะภาษาแม่เท่านั้น เกิดการพัฒนาที่สำคัญคือ ผู้เรียนต้องการพูดภาษาอังกฤษมากขึ้นกว่าที่เคย ผู้เรียนไม่ยอมให้ความอ่อนด้นภาษาปิดกั้นความตั้งใจในการสื่อสารอีกต่อไป ผู้เรียนสามารถแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆได้มากขึ้น

จากผลการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศแสดงให้เห็นว่าการฝึกทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมการละครสามารถทำให้ผู้เรียนมีความกล้า

แสดงออกในการพูดและสามารถพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้คล่องแคล่ว และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการเปรียบเทียบความสามารถด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารก่อนและหลังเรียนโดยการใช้กิจกรรมการละคร และความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 2 โดยใช้อีกิจกรรมการละคร ซึ่งมีกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย